

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д. А. ЦЕНОВ" – СВИЩОВ
КАТЕДРА „СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ“

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация) в СА „Д. А. Ценов“ –

Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Евелина Божидарова Парашкевова-Великова,
Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Катедра „Стратегическо планиране“

Тема на дисертационния труд: „Управление на комуникациите с медиите за формиране на общественото мнение в Република Северна Македония“

Автор: Магдалена Славе Андоновска

Научни ръководители: проф. д-р Лалка Борисова, доц. д-р Михаил Чиприянов

Основание: Заповед № 239/08.03.2023 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за утвърждаване на състава на научното жури по откритата процедура по публична защита на дисертационен труд

I. Общо представяне на дисертационния труд

Основание за изготвяне на становището е Заповед № 239/08.03.2023 г. за утвърждаване на състава на научното жури по откритата процедура по публична защита на дисертационен труд на тема „Управление на комуникациите с медиите за формиране на общественото мнение в Република Северна Македония“ с автор Магдалена Славе Андоновска, за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление, по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Публична администрация)“. От представените по процедурата документи е видно, че докторантът има необходимите знания и умения, както по конкретната тема, така и за провеждане на

самостоятелно научно изследване и разпространение на резултатите сред научната общност.

Становището е разработено при отчитане на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България - ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов.

Влиянието на медиите върху обществено-икономическия и политически живот до голяма степен предопределя актуалността на дисертационната разработка като проблематика. Медиите, като активен участник в комуникационния процес е важно да бъдат правилно управлявани и регулирани. Това твърдение намира отражение в целта на предложения дисертационен труд, която е насочена към определяне на аспектите на моделирането на информацията и отражението на цялостната медийна комуникация върху обществено мнение, и разбира се преценка как това влияе на отделните граждани. Каква е вредата или ползата за обществото, за гражданите или за различните други страни на процеса. Целта кореспондира с намеренията на автора да се предложат мерки и механизми за промяна и развитие, съчетано с по-добра регуляторна система.

Обектът на дисертационното изследване са медиите в РСМ, а **предметът** – управлението на комуникациите с медиите за формиране на общественото мнение в страната. Те намират въплъщение в **три основни задачи**, който до голяма степен и оформят приносните моменти на изследването и са в подкрепа на дефинираната от автора **изследователска теза** а именно, че институционално подкрепеното и научнообосновано управление на медиите и медийните комуникации е ключово условие за формиране на обществено мнение, за достоверността и истината на медийните публикации в РСМ и подкрепено със стратегически подход се превръща във фактор на стабилност при бъдещото присъединяване и пълноценно интегриране в ЕС. В допълнение са дефинирани три подтези, които внасят яснота по отношение изследователските търсения на автора.

Представеният дисертационен труд е в обем от 240 страници, от които основен текст 210 стр., литературни източници – 7 страници и приложения в обем от 23 страници. Библиографията наброява 117 източника. Трудът е визуализиран с 22 фигури и 47 таблици. Налице е съизмеримост между обема на отделните глави.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

В структурно отношение дисертацията включва въведение, три глави и заключение, които осигуряват логическата конструкция на труда.

Въведението е обстойно и съдържа основните елементи за научно изследване – обосновка на актуалността, обект, предмет, цел, теза, задачи.

В Глава първа са интерпретирани известните теоретични детерминанти на комуникацията в медийна среда. Изяснена е ролята на медийните комуникации за развитието на обществото, очертани са основните детерминанти на медиите, като е обрънато специално внимание на медийния плурализъм и спецификите на интернет комуникации и социалните медии, акцентирано е върху важни въпроси свързани с формирането на общественото мнение. Акцент се поставя и върху стандартите за работа на медиите в РСМ, като са представени и резултатите от бенчмаркинг изследване на добрите практики. Направен е преглед и на действащите принципи и регламентиращи свободата на словото документи.

Втора глава разглежда процеса по управление на медиите в РСМ. Представено е задълбочено изследване на организацията и управлението на медиите в т.ч. на техните функции, инструменти за регулиране и саморегулиране. Разгледани са ключови измерения и концепции в контекста на управленския процес на медиите, като акцент е поставен на медийната организация като обект на управление. Направен е интересен преглед на медиите като бизнес единици и са представени основни модели за създаване на стойност в медийните организации. Направен е просторен анализ на ангажиментите на публичните и обществени организации, които имат функции по регулиране и управление на медийната среда в РСМ.

Трета глава съдържа резултатите от проведеното емпирично изследване на влиянието на медийните комуникации при формирането на общественото мнение в РСМ. Детайлно е представена методологията на изследване. Използван е подходящ набор методи и техники за анализ и визуализация на данните. Дефинирани са съществени моменти за постигане на успешни медийни комуникации. Стратегическите инициативи са очертани на базата на предложена концепция за развитие на медийните комуникации в РСМ.

Проведеното емпирично изследване е представено детайлно, като подробно е представена методологията му, в т.ч. метод на набиране на отговори чрез анкетна карта с отворени и затворени въпроси, структурата на отзовалите се 40 респонденти, формирана чрез случаен безповторен подбор. Поставени са акцентите на проучването, а именно изследване на спецификата на работа и практиките при изработване на програмното съдържание, аспектите на външен натиск върху медиите, използваните мениджърски и редакционни подходи, очертаване на актуални проблеми на отстояването на свободата на словото и задоволяването на обществения интерес, както и други демократични ценности. Набраните данни са обработени със софтуерен продукт за статистически анализ - SPSS® Statistics. Анализът е направен чрез едномерни и двумерни разпределения (крос таблици). Дефинирани са изводи и са очертани водещи предложения.

В заключението е направен обзор на основните изводи и твърдения, които са изведени в отделните глави на дисертационния труд, като е прокарана логическа връзка

между тях. Така е подкрепена и изследователската теза на автора заявлена във въведението на дисертационния труд.

Положително впечатление в труда правят направените обзори в отделните глави, оформени в точка важни обобщения. Те дават допълнителна яснота и информация по интерпретираната тема, като допълват направените от автора констатации и дефинирани твърдения.

Дисертационният труд има мултидисциплинарен и интердисциплинарен характер. Той разглежда различни аспекти от дейността на една медия – правни, финансови, организационно-административни, маркетингови, комуникационни, етични. По този начин се изяснява цялостното функциониране на медиите в РСМ, които са обекта на регуляции, и нормативни, и институционални. Въпросът за влиянието на медиите върху формиране на общественото мнение се поставя отчетливо, като в този контекст се разглежда и медийната свобода, като съществено условие за постигане на прозрачност и добра информираност. Очертани са перспективите пред медиите и са изведени стратегически насоки, които да повишат общественото доверие в тях, да ги направят по-конкурентноспособни, а от тук и по-независими.

Представеният автореферат в обем от 35 страници, който в структурно и съдържателно отношение съдържа информация, коректно отразяваща дисертационния труд и направените приноси.

Справката с публикациите показва, че докторантът е публикувал студия и три статии, едната от които в издание индексирано в световни научни бази данни.

III. Научни и научно-приложни приноси

В Справката за научните приноси са очертани три приноса, които са коректно формулирани и отразяват реално постиженията на докторанта и са достатъчни за придобиване на ОНС „доктор“. Приемам така посочените научни приноси.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Нямам въпроси по дисертационният труд, тъй като такива са изяснявани текущо в процеса на обучение на докторанта в рамките на катедра „Стратегическо планиране“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“.

Препоръчвам на Магдалена Андоновска да задълбочи в бъдеще изследването по темата, да го надгради и да публикува резултатите под формата на монографичен труд. Актуалността на темата предполага научен и обществен интерес, към който принос може да заяви една подобно тематично монографично изследване.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният дисертационен труд със заглавие **Управление на комуникациите с медиите за формиране на общественото мнение в Република Северна Македония** носи характеристиките на самостоятелно научно изследване с приносни моменти. В структурен и съдържателен план считам, че покрива изискванията за дисертационен труд, както и изискванията на ЗРАСРБ, правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав в Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Свищов. Материалът се характеризира с пълнота, логическа обвързаност, ясно дефинирани постаменти, задълбочено теоретично и емпирично проучване, авторово виждане по актуална за обществото и науката тема. Това ми дава основание да дам положителна оценка и предlagам на научното жури да присъди на Магдалена Славе Андоновска образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Публична администрация)“.

Дата: 10.04.2023 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Евелина Парашкевова-Великова)